

Salmonella – övervakning av kalv 2024

Bakgrund

Salmonella är en bakterie som förekommer i Sverige, men som är väsentligt mindre vanlig i Sverige jämfört med situationen i många andra länder. Salmonella kan orsaka allvarlig sjukdom hos våra nötkreatur, särskilt hos kalvarna. Bakterien kan också orsaka sjukdom hos andra djurslag. Dessutom är bakterien en så kallad zoonos, vilket innebär att även människor kan bli smittade och få allvarlig sjukdom. Salmonella är en anmälningspliktig sjukdom och ska då den påvisas anmälas till Jordbruksverket.

Utifrån Sveriges goda läge när det gäller salmonella upprätthåller vi s.k. "salmonellagarantier" gentemot EU, under vissa förutsättningar. Att ta prover på kalvar i samband med obduktion är en del i Sveriges åtagande för att upprätthålla salmonellagarantierna. Alla kalvar, inklusive aborterade foster, upp till och med 15 månaders ålder, som obduceras på landets olika obduktionslaboratorier, provtas för salmonella. Detta innebär att den obducerande veterinären tar ut en bit tarm, en tarmlymfknuta och en bit av mjälten. Det är vid provtagningen viktigt att säkerställa att proverna inte kontamineras av bakterier från andra kroppar eller miljön, varför största noggrannhet alltid vidtas. Organbitarna skickas till SVA (Statens Veterinärmedicinska Anstalt) för analys genom odling.

Resultat och Diskussion

Under 2024 har totalt 325 kalvar provtagits för salmonella i samband med obduktion. Detta kan jämföras med 370 st. 2021, 350 st. 2022 och 440 st. 2023. Av de kalvar som provtogs under 2024 var totalt fem positiva för salmonella. Tre av de positiva resultaten var primära (första fallet av okänd smitta på gård), en var efterföljande (redan känd smitta på gård) och en var en kontamination från en annan kalv. Av de primärt positiva kalvarna var en kalv sju dagar gammal, en endast en månad gammal och en sex månader gammal. De tre primärt positiva resultaten kom från kalvar i Kronobergs, Jönköpings och Östergötlands län.

Om salmonella påvisas vid analys på SVA, innebär det att relevanta åtgärder kan sättas in i aktuell besättning för att förhindra vidare smittspridning och för att den aktuella besättningen ska bli av med bakterien. Jämfört med många andra länder har Sverige en unikt bra situation vad gäller förekomsten av Salmonella. Det är viktigt att vi gör allt vad vi kan för att bibehålla den låga förekomsten av sjukdomen i Sverige. Detta är viktigt för att minska risken för sjukdom hos både djur och människor samt för att ge djurägarna bättre förutsättningar och ekonomi. I slutändan är detta också positivt för branschen och hela samhället.